

Сын тұрғысынан ойлау деген не және оған қатысты проблемалар қандай?

1. Сын тұрғысынан ойлау жазылғанның немесе айтылғанның барлығына сене бермеу дегенді білдіреді.

- *Егер біз оқыған немесе жазылған нәрселердің барлығына сенімсіздікпен қарайтын болсақ, біздің біліміміз алға ілгерілемейді және дамымайды.*

2. Сын тұрғысынан ойлау дегеніміз адамдардың өздері айтқан тұжырымдарын дәлелдеу алуы.

- *Салмақты дәлел болып көрінетін нәрсе әртүрлі жағдайларға байланысты өзгеріске ұшырауы мүмкін, келесі ойдың туындауына ықпал етуі мүмкін.*

3. Сын тұрғысынан ойлау жақсы сұрақтарды тұжырымдау дегенді білдіреді.

- *Сұрақтың «жақсы» болуы қойылу жағдайына, мәтінге байланысты және қарастырылып отырған мәселе бойынша бірқатар білімнің болуын қажет етеді.*

4. Сын тұрғысынан ойлау бір нәрсеге қатысты дәлелдер ұсынуды білдіреді.

- *Дәлелдердің құнды немесе құнсыз болуы да мүмкін. Бірақ, сын тұрғысынан ойлау жалпылама және нақты жағдайларда дәлелдердің қалай қалыптасатыны туралы білуімізді талап етеді.*

5. Сын тұрғысынан ойлау өзіңіздің әлем туралы біліміңізді қалай құрастыратыныңызды білдіреді.

- Білімнің қалай құрастыратылатынын түсіну қиын, себебі Сіз көп жағдайда өзіңіздің біліміңізді құрастыруға әсер ететін барлық жағдайларды біле бермейсіз.***

6. Сын тұрғысынан ойлау ғалым, тарихшы немесе математик сияқты ойлау дегенді білдіреді.

- Ғалым, тарихшы немесе математик сияқты ойлау үшін осы салалар бойынша терең білім болуы керек.*

7. Сын тұрғысынан ойлау дегеніміз – философия.

- Философиялық мәселелерге қатысты дәлелдердің қалай қалыптасатыны туралы қатаң ережелер жоқ, бұл философияның тиісті саласы бойынша бірқатар білімнің болуын қажет етеді.*

СЫНИ ОЙЛАЙ АЛАТЫН АДАМДАРҒА:

- Бақылағыштық;
- Пайымдай және болжай білу;
- Түсіне білу;
- Бағалай және дәлелдей алу, салыстыра білу;
- Зерттеушілік;
- Зияткерлік;
- Рефлексиялық ойға бейімділік және т.б. қасиеттер тән болып келеді.

ОҚУШЫЛАР СЫНИ ОЙЛАЙ АЛУ ҚАСИЕТТЕРІНЕ ИЕ БОЛУЫ ҮШІН:

- Оқушыларды өз тәжірибесіндегі дәлелдерге мән беруге ынталандыру керек;
- Мәтінді түсініп оқып, одан қажетті ақпаратты жинай білуге үйрету;
- Оқушылардың талдау, бақылау, қорытынды жасауына, интерпретациялау дағдысының дамуына мүмкіндік беру;
- Негізгі деректерді бағалауға, салыстыруға сұрақ қоюға үйрету;
- Дәлелдерді анықтап, зерттей білуіне жағдай жасау керек.

